

Broj: 810/4-21
Podgorica, 28.11.2023.godine
DŠ/DŠ

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG", br. 42/11 i 32/14) postupajući po pritužbi roditelja učenika OŠ "21 Maj" XX u odnosu na nasilno postupanje predmetnog nastavnika, dao je sledeće

MIŠLJENJE

I UVOD

U pritužbi se, između ostalog, ističe: da je XX učenik Q OŠ "21 Maj" 28.9.2023. psihički i verbalno napadnut od strane nastavnika fizičkog obrazovanja XY; da je na času nastavnik gađao loptom (koju je šutnuo nogom) učenika, vikao, vrijeđao i psovao učenika; da je razredni starješina obaviješten o ovom događaju ali na roditeljskom sastanku se nije govorilo o ovom incident; da je roditelj obavijestio direktora škole; da je slučaj prijavljen policiji koja je majku uputila na prosvjetnu inspekciju; da je nastavnik prošle školske godine imao isti incident u ovom odjeljenju (šutirao je vrata nogom, bacao školske torbe učenika i sl.)

II POSTUPANJE ZAŠTITNIKA

Povodom navoda iz pritužbe Zaštitnik je pokrenuo ispitni postupak i zatražio izjašnjenja od OŠ "21. maj" i Uprave za inspeksijske poslove—Odsjek za inspekciju za prosvjetu o radnjama i mjerama koje su preduzimali u odnosu na konkretan događaj.

U dostavljenom izjašnjenju OŠ "21 Maj" akt.br.600/23-887 od 09.11.2023.god se između ostalog navodi: 28.09. 2023. godine nakon časova, u holu, direktorici se obratila nastavnica italijanskog jezika, XW informacijom da su joj se učenici iz njenog odjeljenja žalili na grubo ponašanje i ophođenje nastavnika fizičkog vaspitanja XY na času fizičkog, u fiskulturnoj sali; da je zatraženo od razredne starješine da prikupi detaljnije informacije kako bi Uprava škole i PP-služba mogla da reaguje na adekvatan način; da je 02.10. (kada je nastavnica imala čas kod svojih učenika), uzela je detaljnije usmene izjave prema kojim je opisano grubo ophođenje i ponašanje nastavnika XY u sali prema učeniku Q odjeljenja, WW Do fizičkog kontakta nije došlo. Priču su potvrdili i učenici istog odjeljenja. Pismena izjava uzeta je od razredne (600/23-785); 29.09. otac učenika WW je došao na razgovor u Upravu škole. Roditelj, vidno uznemiren, obavio je razgovor sa direktoricom. Prema usmenoj i pismenoj izjavi, otac je negodovao na nastavnikovo ponašanje i zatražio reakciju Uprave škole. Uprava škole, nakon prve informacije od strane razredne starješine, ali i nakon razgovora sa roditeljima i datih njihovih izjava, obavlja kratak razgovor sa nastavnikom XY 03.10; da je nastavnik XY negirao sve navode učenika, a izjavu pismenu predaje 05.10. da je nastavnik, kao kolega očevidac. istakao da od prevelike buke

nije mogao čuti kolegu oko čega su se raspravljali, ali da mu je prišao i smirivao ga je; da se Uprava škole, nakon razgovora, smatrajući da postoje elementi prekršaja u pedagoškom ponašanju nastavnika, odlučila da za pokretanje disciplinskog postupka protiv nastavnika XY. i isti dan. 03.10. daje punomoćje advokatu; da je 03.10. Uprava škole sazvala sastanak sa Timom za zaštitu učenika od nasilja i sprečavanja vandalizma, pedagoško-psihološkom službom, gdje se upoznaju sa dešavanjima. Na sastanku su pročitane izjave i zahtjevi. Učeniku će se pružiti sva moguća potrebna pomoć kao i ostalim učenicima tog odjeljenja; da je Stručnoj službi naloženo da pruži pomoć i potrebnu podršku učenicima iz svog domena u vezi pomenutog događaja kako bi prevazišli stres; da je Uprava škole pokrenula disciplinski postupak te 11.10. donijela Upozorenje o postojanju razloga za izricanje mjere za povredu radne obaveze (600/23-815), koje je uručeno nastavniku 12.10. nakon čega se čekala zakonska procedura za dalje postupanje; da je dana 30.10. (600/23-853) nastavniku uručena Odluka Uslovni otkaz ugovora o radu. Takođe, Uprava škole, zajedno sa Odjeljenjskim vijećem, dana 30.10. odlučuje o promjeni predavača fizičkog vaspitanja ovom učeniku, odnosno odjeljenju Q, te se mijenja i raspored; da Stručna služba u daljem radu prati, kako učenika, tako i odjeljenje s ciljem pružanja podrške i pomoći u prevazilaženju nemilog događaja.

U izjašnjenju koje je Zaštitniku dostavljeno od strane Uprave za inspekcijske poslove akt br :UP IN-0401-741/23-40364/6 je između ostalog navedeno: da je prosvjetni inspektor Odsjeka za inspekciju za prosvjetu po službenoj dužnosti na osnovu inicijative za pokretanje postupka inspekcijskog nadzora broj Up IN-0401-741/23-40364 od 05.10.2023. godine izvršio inspekcijski nadzor kod JU Oš „21 Maj" Podgorica; da je u postupku inspekcijskog nadzora od strane direktorice Ustanove dostavljen na uvid Izvještaj o događaju na času fizičkog vaspitanja koji je zaveden u djelovodniku Ustanove pod brojem 600/23-820 od 12.10.2023. godine (koji se nalazi u spisima predmetaj, u kojem direktorica Ustanove detaljno opisuje sve korake koje su preduzeli i preduzimaće nakon „događaja" na času fizičkog vaspitanja kod nastavnika XY od 28.09.2023. godine; da su u postupku inspekcijskog nadzora dostavljene: izjave učenika xx. i xx koje su učenici dali u prisustvu roditelja a u vezi sa događajem na času fizičkog vaspitanja 28.09.2023. godine, u kojima učenici opisuju šta se dešavalo. Dostavljena Izjava nastavnika XY koja je zavedena pod broiem 600/23-793 od 05.10.2023. godine; Izjava nastavnika koja je zavedena pod brojem 600/23-788 od 04.10.2023. godine; Zapisnik o dešavanju na času fizičkog vaspitanja odjeljenja VII-x (zaveden u djelovodniku pod brojem 600/23-785 od 03 10 2023. godine) koji je sačinila odjeljenjski starješina XW; Izvještaj psihološko-pedagoške službe broj 600/23-807 od 09.10.2023. godine; Podnesci roditelja učenika zavedeni u djelovodniku Ustanove pod brojevima: 600/23-782 od 03,10,2023, godine, 600/23-782/1 od 03.10.2023. godine i 600/23-782/2 od 03.10.2023. godine; da ustanova ima oformljen Tim za zaštitu učenika od nasilja i sprečavanja vandalizma, koji je u vezi sa predmetnim događajem dana 03.10.2023. godine održao sastanak, na kojem je jednoglasno konstatovano da se navedeni događaj na času fizičkog vaspitanja u sedmom razredu b odjeljenju od 28.09.2023. godine mora ispitati do kraja i utvrditi odgovornost u raspoloživim zakonskim okvirima, te tim jednoglasno osuđuje svaki vid verbalnog ili bilo kojeg nasilničkog ponašanja u školi, jer je takvo ponašanje apsolutno neprihvatljivou vaspitno-obrazovnoj ustanovi ukoliko se dokaže krivac; da je direktorica Ustanove na osnovu člana 147 Zakona o radu donijela i zaposlenom XY dostavila Upozorenje o postojanju razloga za izricanje mjere za povredu radne obaveze broj 600/23-815 od 11.10.2023. godine. U pomenutom upozorenju koje je XY dostavljeno 12.10.2023. godine, imenovani se upozorava da postoje dokazi da je dana 28.09.2023, godine na svom radnom mjestu u fiskulturnoj sali škole za vrijeme trećeg časa sa umišljajem vrijeđao j fizički napao učenike sedmog razreda xx. i xx, čime je učinio težu povredu radne obaveze i to povreda radnih obaveza koja ima teže posljedice za poslodavca iz člana 47 st. 1 tač. 5 Granskog kolektivriog ugovora za

oblast prosvjete, a u vezi sa čl. 111 stav 1 tačka 9 opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju. Na kraju prosvjetm inspektor na osnovu predhodno utvrđenog činjemčnog stanja konstatuje da nema osnova za preduzimanje mjera i radnji iz svoje nadležnosti.

III UTVRĐENE ČINJENICE

Na osnovu navoda iz pritužbe, izjašnjenja i dostavljene dokumentacije u ispitnom postupku je utvrđeno:

- Da je 28.9.2023 godine došlo do grubog ophođenje i ponašanje nastavnika XY tokom časa fizičko vaspitanje prema učeniku Q odjeljenja, xx;
- Da je obavljen razgovor sa svim relevantnim subjektima: učenik xx., roditelji učenika, učenici odjeljenja Q, razredni starješina Q, nastavnik fizičkog vaspitanja, nastavnika koji je svedočio događaju, pedagoško-psihološka služba;
- Da je sazvan sastanak Tima za prevenciju nasilja;
- Da je odlučeno da se učeniku xx. od strane stručne službe pruži podrška kao i učenicima odjeljenja Q;
- Da je pokrenut disciplinski postupak protiv nastavnika fizičkog zbog postojanja elemenata prekršaja u pedagoškom ponašanju nastavnika;
- Da je Uprava škole pokrenula disciplinski postupak te 11.10. donijela Upozorenje o postojanju razloga za izricanje mjere za povredu radne obaveze;
- Da se predmetni nastavnik upozorava da postoje dokazi da je dana 28.09.2023, godine na svom radnom mjestu u fiskulturnoj sali škole za vrijeme trećeg časa sa umišljajem vrijeđao j fizički napao učenike sedmog razreda xx. i xx, čime je učinio težu povredu radne obaveze i to povreda radnih obaveza koja ima teže posljedice;
- Da je dana 30.10. nastavniku uručena Odluka Uslovni otkaz ugovora o radu;
- Da Uprava škole, zajedno sa Odjeljenjskim vijećem, dana 30.10. odlučuje o promjeni predavača fizičkog vaspitanja ovom učeniku, odnosno odjeljenju Q, te se mijenja i raspored;
- Da Stručna služba u daljem radu prati, kako učenika, tako i odjeljenje s ciljem pružanja podrške i pomoći u prevazilaženju nemilog događaja;
- Da prosvjetna inspekcija u inspeksijskom nadzoru na osnovu predhodno utvrđenog činjemčnog stanja konstatuje nema osnova za preduzimanje mjera i radnji iz svoje nadležnosti.

IV RELEVANTNI PROPISI

Ustavom Crne Gore („Sl. list CG“ br.1/2007 i 38/2013) utvrđeno je:

Crna Gora jemči i štiti prava i slobode. Prava i slobode su nepovredivi.

Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih. (Član 6)

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu. (Član 8)

Svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda. (Član 19)

Roditelji su obavezni da brinu o djeci, da ih vaspitavaju i školuju. (Član 72)

Dijete uživa prava i slobode primjerno njegovom uzrastu i zrelosti.

Djetetu se jemči posebna zaštita od psihičkog, fizičkog, ekonomskog i svakog drugog iskorišćavanja ili zloupotrebe. (član 74)

Konvencijom o pravima djeteta UN-a utvrđuje se:

U svim akcijama u vezi s djecom, bez obzira da li ih poduzimaju javne ili privatne društvene dobrotvorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja.

Države-potpisnice uzimaju na sebe da osiguraju djetetu zaštitu i brigu koja je potrebna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i dužnosti njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca zakonski odgovornih za njega, i da bi se ovo postiglo, preduzeće sve zakonske i upravne mjere. (Član 3. stav 1 i 2)

Države-potpisnice će osigurati da se institucije, službe i ustanove odgovorne za brigu o djeci i njihovu zaštitu pridržavaju standarda uspostavljenih od odgovarajućih vlasti, naročito u pogledu sigurnosti, zdravlja, u broju i prikladnosti njihovog osoblja kao i odgovarajućeg nadzora nad njima. (čl. 3)

Države-potpisnice se slažu da se obrazovanje djeteta usmjeri ka:

(a) Razvoju dječije ličnosti, talenta i mentalnih i fizičkih sposobnosti do njihovih punih mogućnosti;

(d) Pripremi djeteta za odgovoran život u slobodnom društvu, u duhu razumijevanja, mira, tolerancije, jednakosti ..(čl. 29 stav 1 tačka 1 i 4)

1. Strane ugovornice priznaju pravo djeteta na odmor i slobodno vrijeme, na učešće u igri i rekreativnim aktivnostima koje odgovaraju uzrastu djeteta i na slobodno učešće u kulturnom životu i umjetnosti.

2. Strane ugovornice će poštovati i podsticati pravo djeteta na puno učešće u kulturnom i umjetničkom životu i podržati pružanje odgovarajućih i jednakih mogućnosti za kulturne, umjetničke, rekreativne i slobodne aktivnosti. (Član 31)

Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 064/02 od 28.11.2002, 031/05 od 18.05.2005, 049/07 od 10.08.2007, Službeni list Crne Gore", br. 004/08 od 17.01.2008, 021/09 od 20.03.2009, 045/10 od 04.08.2010, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 045/11 od 09.09.2011, 036/13 od 26.07.2013, 039/13 od 07.08.2013, 044/13 od 20.09.2013, 047/17 od 19.07.2017) propisuje:

Obrazovanje i vaspitanje ima za cilj da:

1) obezbijedi mogućnost za svestrani razvoj pojedinca, bez obzira na pol, životno doba, invaliditet, socijalno i kulturno porijeklo, nacionalnu i vjersku pripadnost i tjelesnu i psihičku konstituciju;

2) zadovolji potrebe, interesovanja, želje i ambicije pojedinca za cjeloživotnim učenjem;

3) omogući postizanje međunarodno uporedivog nivoa znanja, vještina i kompetencija;

4) razvija svijest, potrebu i sposobnost za očuvanje i unapređenje ljudskih prava, pravne države, prirodne i društvene sredine, multietičnosti i različitosti;

5) razvija svijest o državnoj pripadnosti Crnoj Gori i njenoj kulturi, tradiciji i istoriji;

6) omogući pojedincu, u skladu sa sopstvenim mogućnostima, uključivanje i participaciju na svim nivoima rada i djelovanja;

7) razvija svijest o nacionalnoj pripadnosti, kulturi, istoriji i tradiciji;

8) doprinosi ostvarivanju strateških ciljeva Crne Gore. (član 2)

U ustanovi nije dozvoljeno: fizičko, psihičko i socijalno nasilje; zlostavljanje i zanemarivanje djece i učenika; fizičko kažnjavanje i vrijeđanje ličnosti, odnosno seksualna zloupotreba djece i učenika ili zaposlenih i svaki drugi oblik diskriminacije u smislu zakona.“ (član 9a)

„U postupku rješavanja konflikata među djecom, učenicima, roditeljima, usvojiocima ili starateljima (u daljem tekstu: roditelj) i zaposlenim u ustanovi mogu se angažovati posrednici, u skladu sa zakonom.(član 9b)

Nastavničko, odnosno stručno vijeće ustanove:

1) bira predstavnike zaposlenih u školski, odnosno upravni odbor;

2) utvrđuje zaključnu konačnu ocjenu na kraju nastavne godine, u skladu sa zakonom;

3) razmatra i donosi odluke o stručnim pitanjima obrazovno-vaspitnog rada;

4) predlaže uvođenje nestandardnih programa i aktivnosti;

5) daje mišljenje o godišnjem planu rada ustanove;

- 5a) donosi program organizacije ekskurzije učenika;
- 6) daje mišljenje o osavremenjivanju obrazovno-vaspitnog rada;
- 7) daje mišljenje o oblicima stručnog usavršavanja nastavnika i njihovom napredovanju;
- 8) odlučuje o vaspitnim mjerama iz svoje nadležnosti;
- 9) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove. (član 89)

Odjeljenjsko vijeće razmatra obrazovno-vaspiti rad u odjeljenju, utvrđuje raspored rada sa nadarenim učenicima i učenicima koji teže napreduju, utvrđuje zaključne ocjene na kraju klasifikacionih perioda, odlučuje o vaspitnim mjerama i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove. (član 90)

Odjeljenjski starješina analizira vaspitne i nastavne rezultate odjeljenja, brine se o rješavanju vaspitnih i nastavnih problema pojedinih učenika, saraduje sa roditeljima, izriče opomene i predlaže ostale vaspitne mjere, obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom. (član 92 st 1)

Učenik ima dužnost da:

- 1) redovno, marljivo i savjesno radi na usvajanju znanja i sticanju opšte kulture;
- 2) se pridržava školskih propisa, savjeta, uputstava i odluka nastavnika, direktora i organa škole;
- 3) uredno pohađa nastavu;
- 4) blagovremeno pravda izostanke;
- 5) za vrijeme časa ne ometa izvođenje nastave i rad u odjeljenju;
- 6) za vrijeme trajanja časa ne napušta čas, bez prethodno dobijenog odobrenja nastavnika;
- 7) se prema nastavnicima ophodi pristojno;
- 8) poštuje ličnost drugih učenika i njeguje drugarske i humane odnose;
- 9) čuva imovinu škole;
- 10) njeguje čistoću i estetski izgled školskih prostorija;
- 11) učestvuje u dežurstvima škole;
- 12) poštuje pravila školskog, odnosno kućnog reda;
- 13) druge dužnosti utvrđene statutom ustanove. (član 98)

Zakon o inspekcijском nadzoru Crne Gore ("Službeni list RCG" broj 39/03, 76/09 i "Službeni list RCG" broj 57/11, 18/14, 11/15, 52/16)propisuje:

Ovim zakonom uređuju se načela inspekcijскоg nadzora, način i postupak vršenja inspekcijскоg nadzora, obaveze i ovlašćenja inspektora i druga pitanja od značaja za vršenje inspekcijскоg nadzora.(Član 1)

Inspekcijски nadzor vrši se u oblastima određenim zakonom kod fizičkih lica, nevladinih organizacija, privrednih društava i drugih oblika obavljanja privrednih djelatnosti, javnih preduzeća, javnih ustanova i drugih pravnih lica, državnih organa i službi, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave i službi opštine, Glavnog grada, Prijestonice i drugih oblika lokalne samouprave (u daljem tekstu: subjekat nadzora).

Inspekcijски nadzor se vrši u pogledu pridržavanja zakona, drugih propisa i opštih akata, kao i preduzimanja upravnih i drugih mjera i radnji u cilju da se utvrđene nepravilnosti otklone i obezbijedi pravilna primjena propisa. (Član 3)

Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Službeni list CG” br. 42/11 i 32/14) propisuje:

Zaštitnik/ca samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjom ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlašćenja (u daljem tekstu: organi), kao i mjere za sprječavanje mučenja i drugih

oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije. Član 2

Zaštitnik/ca nije ovlašćen/a da mijenja, ukida ili poništava akte organa.

Zaštitnik/ca ne može da zastupa stranke u postupku, niti da u njihovo ime ulaže pravna sredstva, osim u slučaju iz člana 27 stav 2 ovog zakona. (član 22)

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje. (Član 41)

Starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom na čiji rad se preporuka odnosi obavezan je da, u ostavljenom roku, dostavi izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje preporuke.

Ukoliko starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom ne postupi po preporuci u određenom roku, Zaštitnik/ca može upoznati neposredno viši organ, podnijeti poseban izvještaj ili obavijestiti javnost. (Član 42)

O rezultatima ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca obavještava podnosioca/teljku pritužbe dostavljanjem mišljenja. (Član 43)

V ZAKLJUČNA OCJENA

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda nakon sprovedenog ispitnog postupka i dobijene dokumentacije zaključuje da je u odnosu na incidentni događaj u OŠ "21 Maj" na času fizičkog vaspitanja obrazovna ustanova preduzela sve korake koje nacionalno zakonodavstvo i međunarodni standardi predviđaju.

Imajući u vidu raspoloživu dokumentaciju u odnosu na preduzimanje radnji Zaštitnik primjećuje da je obrazovna ustanova pravovremeno preduzela radnje i mjere na ispitivanju samog događaja, sazivanje Tima za prevenciju nasilja i zakonske mjere u odnosu na ispitivanje odgovornosti predmetnog nastavnika.

Nepedagoško postupanje prema učenicima se ne može dovoditi u pitanje kao ni nasilna komunikacija ili ponašanje sa elementima nasilja. Uvidjevši ozbiljnost i same sumnje da je do istog došlo obrazovna ustanova je sve korake preduzela po principu hitnosti. Zaštitnik primjećuje da je stručna služba radila sa učenicima odjeljenja Q nakon spornog događaja.

Obaveza nastavnika je da u svakoj situaciji, koristeći svoj profesionalni i pedagoški autoritet vodi računa o učenicima i svojim primjerom propagira opšte vrijednosti, nenasilje, toleranciju i poštovanje prava i sloboda drugoga. U konkretnoj situaciji to nije bio slučaj.

Zaštitnik podsjeća da škole nisu samo obrazovne ustanove i ne smiju zanemarivati veoma važnu vaspitnu funkciju koju imaju. Upravo je učionica mjesto gdje se djeci demonstriraju mjerila vrijednosti, popagira nenasilna komunikacija i savladavaju osnovne radne i životne vještine, kroz savladavanje obaveznog nastavnog programa.

Imajući u vidu navedeno, Zaštitnik smatra da je, poštujući zakonske odredbe, pravila pedagoške struke i standarde u postupanju sa djecom, grubo ophođenje prema učenicima nedopustivo i neopravdano. Nacionalno zakonodavstvo, kao i Konvencija UN o pravima djeteta, obavezuju državu da zaštiti dijete od svih vidova tjelesnog, seksualnog i emocionalnog zlostavljanja, zanemarivanja i eksploatacije, kao i da se pri održavanju discipline u školama aktivnosti i mjere sprovode bez odlaganja uz poštovanje ljudskog/dječijeg dostojanstva. Stoga smo mišljenja da je neophodno intezivno raditi kako sa učenicima tako i sa nastavnim kadrom u cilju edukacije o različitim oblicima nasilja i štetnosti posledica koje nasilna komunikacija ostavlja na pojedinca, posebno na dijete kao i edukacije o svim oblicima diskriminacije. U slučajevima kada se prava djeteta ipak povrijede nasilnim i nedozvoljenim postupanjem u obrazovnoj ustanovi, pedagoško psihološka služba mora sprovoditi programe kako sa djecom tako i sa nastavnim kadrom u cilju otklanjanja posledica takvog postupanja.

Imajući u vidu navedeno a u cilju ostvarivanja najboljeg interesa djeteta, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore daje

PREPORUKU

OŠ“21 Maj“:

- Da psihološko pedagoška služba u saradnji sa razrednim starješinama sprovede radionice sa učenicima OŠ“21 Maj“ o važnosti nenasilne komunikacije sa osvrtom na prepoznavanje različitih oblika nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja kao i radionice o važnosti poštovanja obaveza koje imaju u okviru svog odrastanja;
- Da psihološko pedagoška služba obezbijedi osnovne informacije i stručnu podršku i pomoć zaposlenim u školi u prepoznavanju nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja učenika i aktivnostima koje se u slučaju sumnje i saznanja o tome preduzimaju;
- Da psihološko pedagoška služba obezbijedi osnovne informacije i stručnu podršku i pomoć svim zaposlenima u školi o garantovanim pravima djeteta sa posebnim osvrtom na osnovne principe;
- Da u svim budućim slučajevima saznanja ili prijavljivanja nasilja ili drugog neprihvatljivog postupanja prema učeniku od strane vršnjaka ili bilo koga drugog, bez odlaganja, preduzme radnje i mjere u cilju ispitivanja uzroka i otklanjanja posledica takvog postupanja u skladu sa važećim propisima;

OŠ“21 Maj“ je dužna da, po završetku školske 2023/2024 godine, dostavi izvještaj Zaštitniku ljudskih prava i sloboda o preduzetim radnjama i mjerama na izvršenju ove preporuke.

Dostavljeno:

- OŠ „21 Maj“ Podgorica
- Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
- Podnosiocu pritužbe
- a/a

**ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA
CRNE GORE
Snežana Mijušković**